

371

การศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ควบคุมงานก่อสร้าง
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

นางสาวนิตยา เทพอรุณรัตน์

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-632-122-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I16700849

A STUDY OF STATE AND PROBLEMS OF SITE SUPERVISORS' WORK
PERFORMANCE OF SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION
OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION

Miss Nittaya Theparoonrat

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

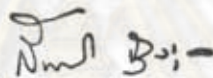
1995

ISBN 974-632-122-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ควบคุมงานก่อสร้าง
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
โดย นางสาวนิตยา เทพอรุณรัตน์
ภาควิชา บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรีภา คุปรัตน์

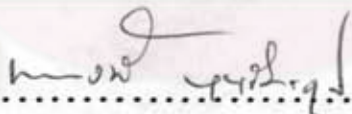

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

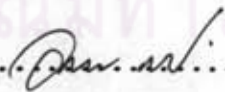

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ กงสุวรรณ)

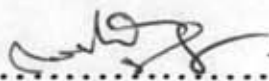
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์นพพงษ์ บุญจิตราคล้อย)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรีภา คุปรัตน์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์เอกชัย กัสัยพันธ์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

นิตยา เทพอรุณรัตน์ : การศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ควบคุมงานก่อสร้าง
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา (A STUDY OF STATE AND PROBLEMS OF
SITE SUPERVISORS' WORK PERFORMANCE OF SECONDARY SCHOOLS UNDER THE
JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION). อ. ที่ปรึกษา :
ผศ.ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์, 281 หน้า. ISBN 974-632-122-6

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ควบคุมงานก่อสร้าง
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ประชากรในการวิจัยที่ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหาร-
โรงเรียน 480 คน และครูผู้ควบคุมงานก่อสร้าง 480 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 480
โรงเรียน แบบสอบถามสร้างขึ้นตามกรอบงาน 4 ประเด็น ได้แก่ 1) การตรวจและควบคุมงานก่อสร้าง
ให้เป็นไปตามรูปแบบรายการ รายละเอียดและข้อกำหนดในสัญญา 2) การเปลี่ยนแปลงแก้ไขเพิ่มเติม
หรือตัดทอนงานจ้าง หรือสั่งให้หยุดงานตามที่เห็นสมควรและตามหลักวิชา 3) การบันทึกการปฏิบัติงาน
ของผู้รับจ้างและเหตุการณ์แวดล้อม และ 4) การรายงานผลการปฏิบัติงานของผู้รับจ้าง

ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้ควบคุมงานก่อสร้างปฏิบัติงานทั้ง 4 ด้าน ตามหน้าที่ของครูผู้ควบคุม
งานก่อสร้าง โดยเน้นการตรวจสอบและควบคุมงานก่อสร้างเฉพาะขั้นตอนที่สำคัญ ส่วนสิ่งที่ครูผู้ควบคุมงาน
ก่อสร้างโรงเรียนมัธยมศึกษา ควรได้รับการจัดให้มีหรือปรับปรุงแก้ไข ได้แก่ การเตรียมความรู้และ
ประสบการณ์ทางช่าง การทบทวนเรื่องภาระงานและการให้สิ่งจูงใจที่มากขึ้นเพื่อเพิ่มแรงจูงใจในการ
ปฏิบัติงานของครูผู้ควบคุมงานก่อสร้าง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....บริหารการศึกษา.....
สาขาวิชา.....บริหารการศึกษา.....
ปีการศึกษา.....2537.....

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

C641930: MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION
KEY WORD: PERFORMANCE / SITE SUPERVISOR / SECONDARY SCHOOLS

NITTAYA THEPAROONRAT : A STUDY OF STATE AND PROBLEMS OF SITE SUPERVISORS' WORK PERFORMANCE OF SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION. THESIS
ADVISOR : ASST. PROF. NATNIPA COOPARAT, Ph.D., 281 pp.
ISBN 974-632-122-6

The purpose of this study was to explore the current situation and problems of site supervisors' work performance of secondary schools under the jurisdiction of the Department of General Education. The study population consisted of 480 school administrators and 480 site supervisors who were answered the questionnaire from all the 480 secondary schools. The questionnaire form used in this study was constructed into 4 work areas, namely : 1) inspecting and controlling the construction process, 2) directing the change process, 3) recording the work performance, and 4) reporting the performance appraisal.

It was found that the site supervisors had mostly done all 4 work areas of site supervisors. The work performance was focused on inspecting and controlling only the importance of construction process. While the areas that needed to be provided or improved included the following : preparing knowledge and experience in construction techniques, reconsidering work load of site supervisors, and giving more incentives to motivate site supervisors' work performance.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา...บริหารการศึกษ.....

ลายมือชื่อนิต.....

สาขาวิชา...บริหารการศึกษ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ปีการศึกษา...2537.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... -

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความรู้เป็นอย่างดียิ่ง จากท่าน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำ
ตรวจสอบแก้ไขอย่างละเอียดทุกขั้นตอน จนสำเร็จเรียบร้อยและสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบ
ขอบพระคุณอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ รองศาสตราจารย์
ดร.อมรชัย ตันติเมธ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระวัฒน์ อภัยรัตน์ คุณเกรียงไกร พิมลมาศ
คุณเพชรบัว บัวจันทร์ คุณพินิจ หงษ์หิรัญเรือง คุณสุกฤษฎิ์ ชมศรีเคน และ คุณสัทธาน
เฉลยผล ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้กรุณาตรวจสอบและให้ข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ยิ่งใน
การปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบคุณบุคลากรในกองออกแบบและก่อสร้าง กรมสามัญศึกษา ที่กรุณาให้ความ
ช่วยเหลือ ร่วมมือและสนับสนุนการทำวิจัยครั้งนี้ด้วยดีตลอดมา

ความดีทั้งปวงอันเกิดจากงานวิจัยนี้ ขอมอบแด่ทุกท่านที่ได้กรุณาอนุเคราะห์และให้
กำลังใจ ด้วยความสำนึกในพระคุณ

นิศชา เทพอรรถรัตน์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
รายการตารางประกอบ.....	ช

บทที่

1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	10
ขอบเขตของการวิจัย.....	10
คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
วิธีดำเนินการวิจัย.....	12
ลำดับขั้นในการนำเสนอผลการวิจัย.....	13
2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
แนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมงานและการควบคุมงาน	
ก่อสร้าง.....	15
ความหมายและความสำคัญของการควบคุมงาน.....	15
วัตถุประสงค์ของการควบคุมงาน.....	18

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

ประเภทของการควบคุมงาน.....	24
เทคนิคและวิธีการควบคุมงาน.....	32
กระบวนการควบคุมงาน.....	35
ความหมายของการควบคุมงานก่อสร้าง.....	37
วัตถุประสงค์ของการควบคุมงานก่อสร้าง.....	38
หลักการและขั้นตอนในการควบคุมงานก่อสร้าง.....	38
ความหมายและคุณสมบัติของผู้ควบคุมงานก่อสร้าง.....	46
หน้าที่ของผู้ควบคุมงานก่อสร้าง.....	52
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	58
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	60
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	60
ประชากร.....	60
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	65
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	67
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	69
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	174
สรุปผลการวิจัย.....	174

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	178
รายการอ้างอิง.....	192
ภาคผนวก.....	196
ประวัติผู้วิจัย.....	281

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

หน้า

ตารางที่

1	แสดงจำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจำแนกตาม เขตการศึกษาและจังหวัด.....	61
2	แสดงจำนวนแบบสอบถามที่จัดส่งและได้รับคืน.....	70
3	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ วุฒิสูงสุดทางการศึกษา และอายุราชการ.....	72
4	แสดงจำนวนและร้อยละของประสบการณ์ในการควบคุมงานก่อสร้าง.....	74
5	แสดงจำนวนและร้อยละของวิชาที่ปฏิบัติการสอน.....	75
6	แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนคาบที่สอนต่อสัปดาห์.....	77
7	แสดงจำนวนและร้อยละของตำแหน่งหน้าที่และหน้าที่พิเศษที่ได้รับมอบหมาย นอกเหนือจากการสอน.....	77
8	แสดงจำนวนและร้อยละของการแต่งตั้งครูทำหน้าที่ควบคุมงานก่อสร้าง.....	80
9	แสดงจำนวนและร้อยละของคุณสมบัติครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ควบคุมงานก่อสร้าง.....	81
10	แสดงจำนวนและร้อยละของผลกระทบจากการก่อสร้างต่อการทำงานในหน้าที่ ของผู้บริหารโรงเรียน.....	82
11	แสดงจำนวนและร้อยละของสภาพการปฏิบัติงานของครูผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ด้านการเตรียมการ.....	84
12	แสดงจำนวนและร้อยละของสภาพการปฏิบัติงานของครูผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ด้านการศึกษาแบบบูรณาการ.....	86

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ ๑

13	แสดงจำนวนและร้อยละของสภาพการปฏิบัติงานของครูผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ด้านการตรวจแบบรูปรายการ.....	88
14	แสดงจำนวนและร้อยละของสภาพการปฏิบัติงานของครูผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ด้านการศึกษาเทคนิคขั้นตอนการก่อสร้าง.....	91
15	แสดงจำนวนและร้อยละของสภาพการปฏิบัติงานของครูผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ด้านการศึกษากฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้าง.....	93
16	แสดงจำนวนและร้อยละของสภาพการปฏิบัติงานของครูผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ด้านการป้องกันมิให้เกิดความผิดพลาดวินัย.....	96
17	แสดงจำนวนและร้อยละของสภาพการปฏิบัติงานของครูผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ด้านการทำความเข้าใจกับผู้รับจ้าง.....	98
18	แสดงจำนวนและร้อยละของสภาพการปฏิบัติงานของครูผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ด้านการวางแผนการทำงาน.....	100
19	แสดงจำนวนและร้อยละของสภาพการปฏิบัติงานของครูผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ด้านการจัดการประชุม.....	104
20	แสดงจำนวนและร้อยละของสภาพการปฏิบัติงานของครูผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ด้านการเตรียมพื้นที่ก่อสร้าง.....	107
21	แสดงจำนวนและร้อยละของสภาพการปฏิบัติงานของครูผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ด้านการตรวจและควบคุมงาน.....	111

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
22 แสดงจำนวนและร้อยละของสภาพการปฏิบัติงานของครุผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ด้านการตรวจสอบ.....	114
23 แสดงจำนวนและร้อยละของสภาพการปฏิบัติงานของครุผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ด้านการตรวจสอบคุณภาพวัสดุ.....	118
24 แสดงจำนวนและร้อยละของสภาพการปฏิบัติงานของครุผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ด้านการตรวจเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการก่อสร้าง.....	120
25 แสดงจำนวนและร้อยละของสภาพการปฏิบัติงานของครุผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ด้านการเร่งรัดการทำงานของผู้รับจ้าง.....	122
26 แสดงจำนวนและร้อยละของสภาพการปฏิบัติงานของครุผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ด้านการให้คำแนะนำแก่ผู้รับจ้าง.....	124
27 แสดงจำนวนและร้อยละของสภาพการปฏิบัติงานของครุผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ด้านการประสานงาน.....	125
28 แสดงจำนวนและร้อยละของสภาพการปฏิบัติงานของครุผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ด้านการแก้ไขปัญหาการก่อสร้าง.....	127
29 แสดงจำนวนและร้อยละของสภาพการปฏิบัติงานของครุผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ด้านการเรียกค่าเสียหายจากผู้รับจ้าง.....	131
30 แสดงจำนวนและร้อยละของสภาพการปฏิบัติงานของครุผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ด้านการป้องกันอุบัติเหตุ.....	133
31 แสดงจำนวนและร้อยละของสภาพการปฏิบัติงานของครุผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ด้านการดูแลความเรียบร้อยบริเวณก่อสร้าง.....	135

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
32 แสดงจำนวนและร้อยละของสภาพการปฏิบัติงานของครูผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ด้านการสั่งหยุดงาน.....	137
33 แสดงจำนวนและร้อยละของสภาพการปฏิบัติงานของครูผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ด้านการสั่งแก้ไขงาน.....	138
34 แสดงจำนวนและร้อยละของสภาพการปฏิบัติงานของครูผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ด้านการเปลี่ยนแปลงแบบรูปราชการ.....	140
35 แสดงจำนวนและร้อยละของสภาพการปฏิบัติงานของครูผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ด้านการใช้วัสดุเทียบเท่า.....	141
36 แสดงจำนวนและร้อยละของสภาพการปฏิบัติงานของครูผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ด้านการตัดทอนงานจ้าง.....	143
37 แสดงจำนวนและร้อยละของสภาพการปฏิบัติงานของครูผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ด้านการบันทึกการปฏิบัติงานของผู้รับจ้าง.....	144
38 แสดงจำนวนและร้อยละของสภาพการปฏิบัติงานของครูผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ด้านการรายงานผลการปฏิบัติงานของผู้รับจ้าง.....	146
39 แสดงจำนวนและร้อยละของสภาพการปฏิบัติงานของครูผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ด้านการจัดเวลาปฏิบัติงาน.....	149
40 แสดงจำนวนและร้อยละของปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ด้านคุณสมบัติ.....	152
41 แสดงจำนวนและร้อยละของปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ด้านการควบคุมงานก่อสร้าง.....	153

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
42 แสดงจำนวนและร้อยละของปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ด้านการตรวจงานก่อสร้าง.....	155
43 แสดงจำนวนและร้อยละของปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ด้านการศึกษาแบบบูรณาการ.....	156
44 แสดงจำนวนและร้อยละของปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ด้านการศึกษาค่าความคลาดเคลื่อน.....	157
45 แสดงจำนวนและร้อยละของปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ด้านการเตรียมเครื่องมือตรวจสอบ.....	158
46 แสดงจำนวนและร้อยละของปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ด้านการทำความเข้าใจกับผู้รับจ้าง.....	159
47 แสดงจำนวนและร้อยละของปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ด้านการดำเนินงานก่อสร้าง.....	160
48 แสดงจำนวนและร้อยละของปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ด้านการใช้วัสดุก่อสร้าง.....	161
49 แสดงจำนวนและร้อยละของปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ด้านการทดสอบคุณภาพวัสดุที่ใช้ก่อสร้าง.....	163
50 แสดงจำนวนและร้อยละของปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ด้านการตรวจสอบผลงานของผู้รับจ้าง.....	165
51 แสดงจำนวนและร้อยละของปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ด้านการดูแลความปลอดภัยในหน่วยงานก่อสร้าง.....	166

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
52 แสดงจำนวนและร้อยละของปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ด้านการปฏิบัติการสอน.....	167
53 แสดงจำนวนและร้อยละของปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ด้านขวัญและกำลังใจ.....	168
54 แสดงจำนวนและร้อยละของปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ด้านการสั่งการ.....	169
55 แสดงจำนวนและร้อยละของปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ด้านการสั่งหยุดงาน.....	171
56 แสดงจำนวนและร้อยละของปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ด้านการบันทึกการปฏิบัติงานของผู้รับจ้าง.....	172

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย